

DRAMMEN KOMMUNE

Helse- og omsorgsdepartementet

Vår referanse
12/4319/4/MARIRO

Arkivkode
F00

Deres referanse

Dato
22.06.2012

SVAR - HØRING -NÅR SANT SKAL SIES OM PÅRØRENDEOMSORG - FRA USYNLIG TIL VERDSATT OG INKLUDERT

Høringssaken er behandlet i Drammen bystyres møte 19. juni 2012.

Drammen kommune er positiv til enkelte av forslagene som fremkommer i den anbefalte modellen, men støtter ikke forslaget i sin helhet. Etter kommunens syn er konsekvensene av de foreslåtte endringene ikke tilstrekkelig utredet. I det følgende vil kommunen gi sine merknader til enkelte av endringsforslagene.

1. Utvidet pleiepengeordning

Pleiepengeordningen er et egnet virkemiddel til å kompensere for tapt arbeidsinntekt i forbindelse med omsorg for syke barn. En utvidelse av denne ordningen får ikke direkte økonomiske konsekvenser for kommunene, ettersom den finansieres med statlige midler.

Kommunen er positiv til dette forslaget, som støtter opp under målsettingen om å gjøre det lettere å kombinere arbeid og omsorg. For barn med alvorlig sykdom eller funksjonshemming vil det kunne være behov for å ha en kortere dag i barnehage/skole/SFO, slik at foreldrene må ha redusert arbeidstid. Ordningen med graderte pleiepenger antas å ville avhjelpe dette behovet, og til en viss grad kompensere for foreldrenes inntektstap. Det må imidlertid tas i betraktning at pleiepenger ikke erstatter inntektstap ut over seks ganger grunnbeløpet, og at det ikke skjer noen oppregulering av ytelsen over tid.

Ettersom det ikke er utarbeidet noe konkret lovforslag om hvordan ordningen skal praktiseres, er det også uklart hvordan ytelsen skal samordnes med de kommunale tjenestene, og hvilke regler som skal gjelde ved fastsettelse av dekningsgraden.

Plan og økonomi

Engene 1, 3008 Drammen
Tlf. 03008 Fax. 32 04 62 00
www.drammen.kommune.no
Org. nr. 939 214 895

2. Ny kommunal omsorgstønad og avvikling av hjelpestønad og omsorgslønn

Drammen kommune er i utgangspunktet positiv til forslaget om en ny omsorgstønad etter nasjonale satser. Dette vil gi en bedre økonomisk kompensasjon for de tyngste omsorgsoppgavene, og en mer rettferdig og forutsigbar tildelingspraksis. På kort sikt vil en omlegging av systemet medføre administrative kostnader, men ordningen vil på lengre sikt kunne medføre en administrativ forenkling. Det er en forutsetning at kommunene kompenseres fullt ut for alle økonomiske og administrative kostnader ved eventuelle endringer.

Kommunen støtter dreiningen fra kompensasjon for inntekt til kompensasjon for tjenester, og at omsorgstønaden graderes i forhold til mengden av avlastning eller andre kommunale tjenester. Det er imidlertid en inkonsekvens i dette prinsippet ved at det foreslås som et vilkår for utbetaling av omsorgstønad at mottakeren har redusert arbeidstid eller ikke er i inntektsgivende arbeid. En yrkesaktiv med full arbeidstid som i tillegg utfører et visst antall timer med omsorgsarbeid for pårørende vil dermed ikke få kompensasjon for dette arbeidet, i motsetning til en deltidsarbeidende som utfører tilsvarende antall timer med omsorgsarbeid. Dette innebærer et insentiv som vil være i strid med målsettingen om likestilling, integrering og økt yrkesdeltakelse.

Det fremgår ikke entydig av forslaget om omsorgstønaden er ment å være en rettighet for mottakeren, eller kommunen skal ha anledning til å utøve skjønn ved spørsmål om tildeling. Drammen kommune anser det ikke tilrådelig med en eventuell rettighetsfesting, da dette vil gi mindre mulighet til å tilby kommunale tjenester som alternativ til pårørendeomsorg. Ønsket om å yte omsorg samsvarer ikke nødvendigvis med egnethet og tilstrekkelige kvalifikasjoner for å utføre oppgavene. Kommunen har i liten grad mulighet til å påvirke de pårørendes valg, for eksempel der foreldre ønsker å ha voksne barn med utviklingshemming boende hjemme. I enkelte situasjoner er hjemmeomsorg ikke den beste løsningen, men økonomiske incitamenter kan forsterke tendensen til å velge dette alternativet. Et eventuelt lovforslag bør derfor innebære at kommunen får adgang til å foreta en skjønnsmessig vurdering der omsorgstønad kan innvilges dersom dette er forenlig med brukerens behov for forsvarlige tjenester.

Når det gjelder avvikling av hjelpestønaden, er dette et tiltak som vil slå uheldig ut for familier der omsorgspersonene er yrkesaktive. Foreldre som i dag har barn med forhøyet hjelpestønad vil med de foreslåtte endringene ikke få kompensasjon for betydelige omsorgsoppgaver i tillegg til 100% arbeidsinnsats utenfor hjemmet. I svært mange tilfeller vil det være lite aktuelt at kommunen overtar disse omsorgsoppgavene, og det bør derfor vurderes om det er andre virkemidler som kan tas i bruk for å stimulere foreldre til å ivareta ekstraordinære omsorgsoppgaver kombinert med full yrkesaktivitet.

3. Ny lovfestet pårørendestøtte

Forslaget om pårørendestøtte inneholder flere viktige elementer. Samlet sett vil de foreslåtte virkemidlene kunne sikre bedre kvalitet i den omsorgen som gis av pårørende. Kommunen anser det positivt at det legges opp til tettere oppfølging av pårørende, og at kommunen får en økt mulighet til å utøve internkontroll. De anbefalte ordningene innebærer imidlertid en vesentlig økning av kommunens administrative oppgaver, og stiller krav til kommunens kompetanse og beredskap. Det må derfor tilføres tilstrekkelige ressurser til kommunene for å sikre at disse oppgavene blir tilfredsstillende ivaretatt.

Når det gjelder pårørendekontrakten vil denne være et nyttig verktøy for å ivareta brukerens rettssikkerhet. Det at begge parter inngår et forpliktende samarbeid vil kunne medvirke til å profesjonalisere omsorgsarbeidet som utføres, og kommunen får større mulighet til å bidra med kompetansehevede tiltak, tilsyn og kontroll. Dette vil for mange pårørende også skape en tryggere og bedre arbeidssituasjon.

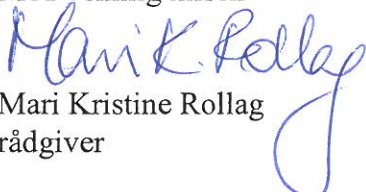
Dersom omsorgsgiveren mottar omsorgsstønad vil det være hensiktsmessig at dette inngår i pårørendekontrakten, ettersom denne stønaden skal kompensere for tjenesten som ytes, og det er kommunen som utbetaler stønaden. I de tilfellene der pårørende har rett til pleiepenger fra folketrygden blir det mer uklart hvordan dette eventuelt skal reguleres i en pårørendekontrakt. Pleiepenger skal kompensere den pårørendes inntektstap, og ettersom kommunen ikke forvalter pleiepengeordningen anses det mindre naturlig at denne stønaden knyttes til kontrakten.

Når det gjelder permisjonsrettigheter og vikarordninger, er det viktig at kommunen må kunne stå fritt i å organisere alternative tjenester. Det kan ikke være krav om at tjenestene, for eksempel avlastning, skal skje i brukerens hjem.

4. Alternative modeller

Drammen kommune har vurdert de alternative modellene, og slutter seg ikke til noen av disse forslagene. Med den forventede økningen i behovet for pårørendeomsorg anser kommunen det nødvendig med økte økonomiske rammer, og det kostnadsnøytrale forslaget anses derfor ikke aktuelt. Kommunen anser det heller ikke ønskelig med ansettelse av omsorgsgiver. Videre vil en kontantstøtteordning som skissert være for lite målrettet, og anbefales derfor ikke. Det er avgjørende å velge bærekraftige løsninger for fremtiden som gir best mulig ressursutnyttelse.

Med vennlig hilsen

Mari Kristine Rollag
rådgiver

